

# РЕШЕНИЕ

№ 378

гр. Пловдив, 10.12.2025 г.

## В ИМЕТО НА НАРОДА

**АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 1-ВИ ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ**, в  
публично заседание на двадесет и четвърти септември през две хиляди  
двадесет и пета година в следния състав:

Председател: Надежда Ив. Желязкова Каличкова  
Членове: Славейка Ат. Костадинова  
Красимира Д. Ванчева

при участието на секретаря Цветелина Юр. Диминова  
като разгледа докладваното от Красимира Д. Ванчева Въззивно търговско  
дело № 20235001000564 по описа за 2023 година  
за да се произнесе взе предвид следното:

Производство по чл.258 и сл. от ГПК.

С решение №225 от 06.07.2023 г.,постановено по т.д.№ 1264/2021 г. по  
описа на Окръжен съд-Стара Загора,е отхвърлен като неоснователен и  
недоказан предявения от Б. Н. Т., ЕГН \*\*\*\*\*, против “НУК-\*\*\* АГ”,ФР  
Германия,К., \*\*\*\*, чрез представителя си за уреждане на претенции ЗАД  
„Булстрад Виена Иншурънс Груп“ АД, гр. София, чрез адв. Д. М., иск за  
неимуществени вреди, болки и страдания от смъртта на Г.С.А., вследствие  
ПТП на 08.06.2018 г. за сумата 150 000 лв., частичен от 200 000 лв., ведно със  
законната лихва от 16.06.2018 г.

Със същото решение е осъдена Б. Н. Т., ЕГН \*\*\*\*\*,да заплати на  
“НУК-\*\*\* АГ”,ФР Германия,К., \*\*\*\*, чрез представителя си за уреждане на  
претенции ЗАД „Булстрад Виена Иншурънс Груп“ АД, гр. София,чрез адв. Д.  
М.,сумата от 13 237,40 лв. разноски по делото.

Срещу горното решение е подадена въззивна жалба от ищцата в  
първоинстанционното производство Б. Н. Т. с ЕГН \*\*\*\*\*,чрез  
пълномощника ѝ адв. П. К..Жалбоподателката счита обжалваното решение за  
неправилно,като излага доводи,че в същото решение липсва обсъждане и  
ценене на доказателствата в пълнота,както и съвкупна и логична

последователност, липсва задължителния за съда съвкупен обоснован анализ на доказателствата, който е предпоставка за извеждане на правилни правни изводи, поради което съдът е стигнал и до неправилни правни изводи относно наличие на предпоставки за ангажиране отговорността на застрахователя. Твърди още, че липсва обсъждане на фактите относно връзката между нея и загиналия и на значението на тази загуба предвид събраните по делото доказателства за непреодолимост на тази трагедия. Според жалбоподателката, съдът очевидно не е съобразил в достатъчна степен конкретните обективно съществуващи факти и не е направил правилните правни изводи. Счита, че в този смисъл в обжалвания съдебен акт е вложено различно от съдържащото се в ноторната константна практика на ВКС за приложение на чл. 52 от ЗЗД разбиране за справедливост, като критерий, по който следва да бъде определен необходим и достатъчен за възмездяване на вредите размер на обезщетение, като заместваща поправянето им облага. В резултат на това съдът се отклонил от задължителната съдебна практика при отговора на въпросите какви са критериите за определяне наличие на трайна и дълбока емоционална връзка между лицето, претендиращо обезщетение и починалия близък родственик в хипотезата на пряк иск срещу застрахователя и как следва да се прилага принципът на справедливост, въведен в чл. 52 от ЗЗД при наличие на доказани действително претърпени вреди и особено близка връзка между починал и преживелия го родственик.

В жалбата се посочва, че ищцата /настояща жалбоподателка/ извежда своето субективно материално право от факта на фактическо съжителство с починалото лице и че по делото са събрани убедителни доказателства за наличието на трайна връзка между тях, основана на общо съжителство, общо домакинство, постоянни взаимни грижи, обща социална среда и взаимна привързаност. Твърди се, че съдът неправилно е приел, че за основателността на иска следва да бъдат доказани връзка, надхвърляща обичайната такава, както и сериозни по интензитет и продължителност болки и страдания. Жалбоподателката се позовава на разпоредбата на чл. 493а, ал. 3 от КЗ, съгласно която лице, с което починалото лице е било в съжителство на семейни начала, има право на обезщетение при смърт на близък. Според нея, разпоредбата има предвид отношения аналогични на тези между двама съпрузи, които са имали сключен граждански брак, а не отношения които да надхвърлят нормалните отношения между съпруга и съпругата. Счита, че съдът в случая не е направил разлика между лицата посочени в чл. 493а, ал. 3 от КЗ и лицата, които според ТР №1/2018 г. имат право на обезщетение от смъртта на техен близък и съответно обстоятелствата, които следва да бъдат доказани. Излага позицията си, че не е необходимо доказването на връзка, надхвърляща обичайната такава, както и сериозни по интензитет и продължителност болки и страдания, а единствено наличието на съжителство на съпружески начала с пострадалия, което в конкретния случай съдът приема за доказано. Посочва още, че съдът неправилно се е позовал на недостатъчна /във времето/ връзка между ищцата и пострадалия и счита, че от значение е не толкова продължителността на връзката, особено предвид факта, че е прекъсната насилствено, а съдържанието и характера на тази връзка. Оспорва и

извода на съда, че не били събрани и доказателства за сериозни, като продължителност и интензитет болки и страдания от страна на ищцата. Жалбоподателката намира, че в конкретната ситуация не е нужно интензитетът на моралните болки и страдания, които тя търпи от смъртта на загиналия при процесното ПТП неин фактически съжител, да надхвърля по интензитет обичайните такива в подобна ситуация. Посочва още, че съдът не е съобразил и направеното от ответника извънсъдебно признание на иска. Заявява, че претендираното от нея обезщетение за неимуществени вреди не е в противоречие и на съдебната практика и установения лимит на отговорност. Позицията се на конкретна съдебна практика относно подобни случаи към релевантния за случая момент. Излага съображения за обосноваване на позицията си, че са налице всички предпоставки за ангажиране отговорността на ответника по предявения срещу него иск.

Въз основа на всички изложени в жалбата доводи, жалбоподателката Б. Т., чрез пълномощника си адв. П. К., моли да бъде отменено изцяло обжалваното решение и да се постанови друго, с което да бъде уважен предявения от нея частичен осъдителен иск, ведно със законната лихва, считано от 16.06.2018 г.-датата, на която изтича срока по чл.429, ал.3 от КЗ във вр. с чл.430, ал.1 от КЗ до окончателното изплащане на сумата. Моли да бъде определено адвокатско възнаграждение на основание чл.38, ал.1, т.2 от ЗА за осъществено безплатно процесуално представителство пред апелативния съд, заедно с начислен ДДС.

Въззиваемият "Х.-К. А.Ф." АД, ФР Германия, К., \*\*\*\*, Б. е подал писмен отговор на въззивната жалба, чрез пълномощника си адв. Д. М., в който излага становище, че оспорва жалбата като неоснователна и че обжалваното с нея решение е валидно, допустимо и правилно. Счита, че не следва да бъдат споделяни поддържаните в жалбата оплаквания за допуснати от съда нарушения при постановяване на съдебния акт, свързани с приложението на чл.52 от ЗЗД. Поддържа, че основание за отхвърляне на предявения иск дава и материалното право на Германия, което поставя присъждането на обезщетение за неимуществени вреди в зависимост от конкретни предпоставки, които в случая не са установени по делото. Във връзка с приложимото право, въззиваемият заявява, че още с отговора на исковата молба е направил изявление, че съдът в случая следва да приложи материалното право на Федерална Република Германия по съображения, които излага и в отговора си на въззивната жалба, като в тази връзка е поискал и въззивният съд е уважил доказателственото му искане за изискване по предвидения в закона ред на информация за приложимото спрямо случая немско право.

На следващо място, според въззиваемия, по делото не е установено виновно и противоправно поведение на водачката А.М.Х. за настъпване на процесното ПТП, като в тази връзка е изразил несъгласие с извода на първоинстанционния съд, че такова поведение на посоченото физическо лице е доказано.

В обобщение, въз основа на изложените в отговора на въззивната жалба съображения, въззиваемият моли да бъде постановено решение, с което да се остави без уважение жалбата на ищцата и да се потвърди

първоинстанционното решение.Претендира да му бъдат присъдени разноските за двете инстанции,в това число адвокатско възнаграждение.

Пловдивският апелативен съд,като се запозна с акта,предмет на обжалване,както и с наведените от жалбоподателката оплаквания,а също и със събраните по делото доказателства и доводите на страните,намира за установено следното:

Въззивната жалба е процесуално допустима,тъй като е подадена от лице,имащо правен интерес да обжалва конкретното първоинстанционно решение с оглед на постановения с него краен резултат и при подаването ѝ е спазен двуседмичния срок по чл.259,ал.1 от ГПК.Ето защо въззивната жалба подлежи на разглеждане и преценка по същество.

Извършвайки служебно проверка за валидността на обжалваното решение по реда на чл.269 от ГПК,Пловдивският апелативен съд намира,че същото решение е валиден съдебен акт,тъй като е постановено от надлежен съдебен състав,в пределите на правораздавателната власт на съда,в изискуемата писмена форма,решението е подписано,волята на съда е ясно и недвусмислено изразена,като диспозитива на решението кореспондира изцяло с мотивите му.

Извършвайки проверка по реда на чл.269 от ГПК за процесуалната допустимост на обжалваното решение, Пловдивският апелативен съд намира,че решението е процесуално допустимо,като с него съдът се е произнесъл по иска,с който е сезиран.

Съгласно разпоредбата на чл.269 от ГПК,по въпросите относно законосъобразността и правилността на обжалваното решение,въззивният съд е ограничен от изложеното в жалбата.В тази връзка,преценявайки оплакванията в жалбата и събраните по делото доказателства,Пловдивският апелативен съд приема следното:

По т.д.№1264/2021 г. по описа на ОС-Стара Загора е предявен от Б. Н. Т. против “НУК-\*\*\* АГ” /“Х.-К. А.Ф.”АД/,ФР Германия,К., \*\*\*\*,осъдителен иск за заплащане на сумата от 150 000 лв. /след допуснато в хода на делото увеличение на иска/,частичен от 200 000 лв.,представляваща обезщетение за причинените на ищцата неимуществени вреди,изразяващи се в претърпени от нея болки и страдания вследствие смъртта на Г.С.А.,настъпила поради ПТП от 08.06.2018 г.,станало на територията на Германия.Поискано е и присъждането на законната лихва върху главницата,считано от 16.06.2018 г.-датата на която изтича срока по чл.429,ал.3 от КЗ във вр. с чл.430,ал.1 от КЗ до окончателното плащане.

По повод на така предявения иск ищцата е изложила следните твърдения в исковата молба:

Твърди,че е живяла на семейни начала с починалия на територията на Германия,вследствие на ПТП,Г.С.А.,на \*\*\* години.

Твърди,че на 08.06.2018 г. на територията на Германия, между Р.Юг и М.-Север, се е движил л.а. „О.А.“, с рег.№ \*\*\*, управляван от А.М.Х. в посока на движение М., която предизвикала ПТП като при изпреварване нарушила

правилата за движение по пътищата и блъснала движещия се л.а. „Волво В 40“, с рег. № \*\*\*, управляван от водача А.Р.. Следствие ПТП пътуващият в л.а. „Волво В 40“ Г.С.А. е получил тежки телесни увреждания, в резултат на което е бил настанен в клиника „Ф.“, но по - късно, на 13.06.2018 г. е починал. Причина за настъпилото произшествие били допуснатите от водача на л.а. „О.А.“ А.М.Х. нарушения на правилата за движение по пътищата, с оглед на което, в случая съществувала пряка причинна връзка между деянието на водача и настъпилите общественоопасни последици - смъртта на Г.С.А..

Твърди се, че процесното ПТП е настъпило на територията на Германия, причинено е от МПС с чужда регистрация и в резултат на същото е пострадал български гражданин. В този случай, съгласно КЗ са налице според ищцата основания за ангажиране отговорността на “HUK-\*\*\* AG” /“Х.-К. А.Ф.” АД/, ФР Германия, чрез представителя си за уреждане на претенции ЗАД „Булстрад Виена Иншурънс Груп“ АД, гр. София, 1000, ул. „Позитано“ № 5.

Във връзка със спазване на процедурата и правото на ищцата да претендира обезщетение за причинените ѝ неимуществени и имуществени вреди, били предявени претенции пред НББАЗ и ЗАД „Булстрад Виена Иншурънс Груп“ АД, гр. София.

С оглед на изложеното, ищцата твърди, че в случая за нея е налице правен интерес от предявяване на процесния иск пред съда за определяне на справедлив размер на обезщетение за причинените ѝ неимуществени вреди от смъртта на Г.С.А. следствие от процесното ПТП, като в конкретния случай счита, че са налице предпоставките за ангажиране отговорността на ответника “HUK-\*\*\* AG”, чрез представителя си за уреждане на претенции ЗАД „Булстрад Виена Иншурънс Груп“ АД, гр. София, 1000, ул. „Позитано“ № 5.

В исковата молба се излагат още и твърдения, че ищцата Б. Н. Т. е живеела на семейни начала с починалия Г.С.А.. Същият бил ерудиран мъж в работоспособна възраст - \*\* години, деен, активен и в отлично здравословно състояние. Двамата съжителствали заедно дори и без сключен граждански брак, като много се обичали и уважавали. Връзката им била много силна, основана на взаимна обич, доверие и подкрепа, взаимно разчитали един на друг. Внезапната загуба на Г. била изключителна трагедия за ищцата, която много тежко приемала загубата на своя съпруг. Той бил нейната опора в живота, като разчитала на него да ѝ помага във всичко. Към момента на предявяване на иска ищцата още не била преживяла загубата на Г. и продължавала да търпи много болки и страдания във връзка с причинената му смърт. Мъката ѝ била голяма и непреодолима, като неочакваната и

несвоевременна загуба на Г. никога нямало да може да бъде преживяна и щяла да съпътства ищцата през целия ѝ живот.

С оглед на изложеното, причинените болки и страдания на ищцата следвало да бъдат компенсирани. Посочва се, че обезщетението за неимуществени вреди има за цел да репарира в относително пълен обем психическите и емоционални болки, страдания и изобщо нематериалните последици от извършеното деяние.

Претендира се законната лихва върху главницата, считано от 16.06.2018 г.-датата на която изтича срока по чл.429, ал.3 от КЗ, вр. с чл.430, ал.1 от КЗ до окончателното плащане.

В законния срок ответникът е депозирал писмен отговор на исковата молба, с който е оспорил иска изцяло-по основание и размер.

Оспорил е наличието на предпоставки за ангажиране на отговорността му като застраховател по задължителна застраховка „Гражданска отговорност" относно л.а. „О.А.“, с рег. №\*\*\*. Оспорил е изцяло твърденията, че са допуснати нарушения на правилата за движение по пътищата от страна на водачката А.М.Х., управлявала посочения лек автомобил и нейната вина за настъпването на вредоносния резултат. Ответникът е оспорил и наличието на причинна връзка между поведението на водачката А.М.Х. и настъпването на произшествието. Изложил е твърдението, че вина за настъпване на произшествието има водачът А.Р., който при управление на лек автомобил марка „Волво“, модел „В40“ с рег. №\*\*\* е допуснал нарушения на правилата за движение по пътищата, в резултат на което е настъпил инцидента, при който е пострадал Г.С.А..

Независимо от горното, при условията на евентуалност, ответникът е направил възражение за съпричиняване на вредоносния резултат от страна на пострадалия Г.С.А., като в тази връзка е изложил твърдението, че пострадалият е пътувал в л.а. „Волво“ без поставен предпазен колан, с което е допринесъл за настъпилите травми, довели до смъртта му.

Ответникът е оспорил и твърденията на ищцата за наличие на отношения между нея и загиналия, които да обуславят ангажиране на отговорност за вреди, вследствие смъртта на Г. А..

Оспорил е претенцията за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди и по размер, поддържайки в тази насока твърдението, че

претендирания от ищцата размер на обезщетението и прекомерно завишен и несъответстващ на приложимото в случая немско материално право, което не допускало определяне на обезщетение за неимуществени вреди в размера, претендиран с исковата молба и на поддържаните там основания.

Заявил е, че с оглед неоснователността на главния иск, е неоснователна и претенцията за лихва.

Ответникът е изложил в отговора на ИМ и твърдението, че независимо от липсата на яснота относно начина на настъпване на произшествието и вината на посочения от ищите водач, с намерения да се избегнат съдебни спорове, ответното дружество предложило на ищцата обезщетение, съобразено с приложимото право на Федерална република Германия. С писмо изх. № 1958/09.03.2020 г. ответното дружество чрез кореспондента си уведомило ищцата, че съгласно приложимото немско право ѝ е определено обезщетение в размер на 5000 евро, но ищцата не приела това обезщетение.

В отговора си на исковата молба ответникът е изложил и аргументи, въз основа на които поддържа и пред настоящата въззивна инстанция твърдението, че в настоящия случай е приложимо немското материално право.

И с оглед на поддържаните в отговора на ИМ доводи и твърдения, ответникът е поискал да се отхвърли процесния иск като неоснователен или /при условие на евентуалност/ е поискал да бъде определено обезщетение съобразено с приложимото право на Федерална република Германия.

В подадената от ищцата допълнителна искова молба са оспорени всички възражения на ответното дружество като неоснователни, като конкретните аргументи в тази насока се съдържат в същата молба.

В подадения отговор на допълнителната ИМ ответникът е заявил, че поддържа изложеното в отговора си на първоначалната искова молба и заявените там оспорвания и възражението за принос на пострадалия за настъпване на вредоносния резултат.

В обжалваното решение №225 от 06.07.2023 г., постановено по т.д. №1264/2021 г. по описа на ОС-Стара Загора, е прието, че са налице всички елементи от фактическия състав за реализиране на отговорността на ответника за причинените неимуществени вреди, а именно-виновно и противоправно поведение на водача на увреждащия автомобил, намиращо се в пряка причинна връзка с настъпилия вредоносен резултат, вреди, както и компетентност на ответника, предвид характера на пътнотранспортното

произшествие на територията на Република Германия, причинено от водач на МПС, чиято отговорност е била валидно застрахована в Германия.

Въпреки това, като краен резултат предявения от Б. Т. осъдителен иск е приет за неоснователен и е отхвърлен изцяло с обжалваното решение по съображения, че липсват конкретни факти от живота на ищцата и починалия Г. А., от които да се направи извод, че връзката им е била особено близка и различна от нормалните взаимоотношения на обич и привързаност характерни за традиционните за българското общество семейни отношения. Прието е, че “от събраните по делото доказателства не може да се направи извод за това, че отношенията между починалия и ищцата са се характеризирали с особена изключителна връзка, надхвърляща обичайната такава, която да е прекъсната с неговата смърт”, както и че не са се установили “толкова сериозни по интензитет и продължителност болки и страдания, които да сочат на основателност на предявения иск”.

По повод на процесния иск между страните не е спорно, а и се установява от приложения към първоинстанционното дело акт за смърт № \*/\* г., издаден от Община К., че Г.С.А., с когото ищцата твърди, че е живяла на съпругески начала, е починал на датата 13.06.2018 г. в Република Германия и има постоянен адрес в Република България. От заключението на комплексната съдебно медицинска и автотехническа експертиза, изготвено от вещите лица инж. И.И. и д-р Т.П., неоспорено от страните и възприемащо се от настоящия съд като професионално, обосновано и безпристрастно извършено, се установява, че същото лице-Г. А., е починало вследствие на тежка черепно-мозъчна и лицева травма, получена от него при пътнотранспортно произшествие, настъпило на датата 08.06.2018 г. на територията на Република Германия, между Р.Юг и М.-Север. Пряката причинна връзка между смъртта на Г. А. и настъпилото на 08.06.2018 г. ПТП е изрично потвърдена от вещото лице д-р П. в откритото съдебно заседание, проведено на 13.06.2023 г.

На следващо място, страните не спорят, че за лекия автомобил марка “О.А.” с рег. № \*\*\*, сочен от ищцата като увреждащ автомобил, управляван по време на процесното ПТП от лицето А.М.Х., е имало сключена застраховка “Гражданска отговорност” при ответника като застраховател към момента на настъпване на произшествието. Освен това, от адресирано до ищцата писмо с изх. № 1958/09.03.2020 г., приложено към първоинстанционното дело и

изходящо от ЗАД “Булстрад Виена Иншурънс Груп”-гр.София е видно,че ищцата е отправила застрахователна претенция пред това дружество във връзка с пътния инцидент от 08.06.2018 г. и същото дружество в качеството си на представител за уреждане на претенции за България на ответното дружество “HUK-\*\*\* AG” е уведомило ищцата,че ответникът съгласно действащото немско законодателство и материално право ѝ е определил обезщетение в размер на 5000 евро.Това обезщетение не е прието от ищцата,поради което същата е предявила съдебна претенция за изплащане на обезщетение за неимуществени вреди в заявления по делото размер.

Предвид съдържащите се във въззивната жалба оплаквания срещу обжалваното първоинстанционно решение,пред настоящата инстанция е пренесен съществувалия и пред първата инстанция спор за наличието на материалноправна легитимация на ищцата да получи застрахователно обезщетение за неимуществени вреди,причинени ѝ вследствие смъртта на Г. А.,а предвид съдържанието на подадения от въззиваемия отговор на въззивната жалба,за спорни пред настоящата инстанция следва да се приемат и въпросите относно приложимото спрямо случая материално право /немското или българско такова/ и относно виновното за настъпване на процесното ПТП физическо лице.С оглед на изложеното,всички тези спорни въпроси подлежат на самостоятелна преценка от въззивния съд и в тази насока настоящият състав приема следното:

В случай на непозволено увреждане с международен елемент,какъвто е и процесният случай,приложимото материално право се определя по принципите,предвидени в Регламент (ЕО) №864/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 11 юли 2007 година относно приложимото право към извъндоговорни задължения (“Рим II”).По общото правило на чл.4,пар.1 от същия регламент,релевантният критерий за привързване е мястото на настъпване на пряката вреда.Приложимо е правото на държавата,в която е настъпила вредата,независимо в коя държава е настъпил вредоносният факт и независимо в коя държава или държави настъпват вредните последици от този факт /в този смисъл са т.25 от решение от 10.12.2015 г. по дело С-350/14,т.23 от решение от 17.05.2023 г. по дело С-264/22,т.27 от решение от 05.09.2024 г. по дело С-86/23 на С./.Този критерий е възприет при издирване на относимото материално право и в казуалната практика на ВКС-напр. решение №50174/20.03.2023 г. по т.д.№2137/2021 г. на ВКС,ТК,I I т.о.,решение

№70/12.03.2025 г. по т.д.№772/2024 г. на ВКС,ТК,І т.о. и др.Изключение от цитираното правило е предвидено в чл.16 от регламента,според който не се ограничава прилагането на правни норми на държавата на съда в случаите,когато те са повелителни,независимо от приложимото към извъндоговорното задължение право.Съгласно даденото от Съвета тълкуване в решение от 05.06.2024 г. по дело С-86/23 това би намерило приложение,когато разглежданото правно положение има достатъчно тясна връзка с държавата членка на сезирания съд-ако въз основа на подробен анализ на текста,общата структура,целите и контекста на приемането на националната разпоредба националният съд констатира,че нейното зачитане се счита от решаващо значение в рамките на правния ред на тази държава членка,с оглед преследваната цел за защита на съществен обществен интерес,който не може да бъде постигнат чрез прилагане на определеното съгласно чл.4 от регламента право.Обхватът на определеното по чл.4 от регламента приложимо право към извъндоговорни задължения е предвиден в чл.15 от същия,в частност:основание и граници на отговорността,освобождаване от отговорност,размер на вредите и на търсеното обезщетение,възможност за прехвърляне на правото на обезвреда,лица,които имат право на обезщетение за претърпените от тях вреди,отговорност за причинени от друго вреди,погасителна давност за такива задължения.Когато българският съд приеме за относимо чуждо материално право,то следва да се прилага и тълкува също така,както се прилага и тълкува в създалата го държава.В случая правото на обезвреда на претърпените от ищцата неимуществени вреди от смъртта на нейния партньор в живота Г.С.А.,настъпила в Германия на датата 13.06.2018 г. в резултат на ПТП,станало на територията на същата държава,се урежда от правото именно на тази държава,като предвид това предявения осъдителен иск следва да бъде квалифициран като иск с правно основание §115,ал.1 от Закона за застрахователните договори във вр. с §844,ал.3 от Гражданския кодекс на Федерална Република Германия.С оглед на изложеното дадената от първоинстанционния съд правна квалификация на иска като такъв по чл.432 от КЗ се явява неправилна,но това в крайна сметка не рефлектира върху допустимостта на обжалваното съдебно решение.

Както става ясно от информацията за приложимото спрямо случая немско право,предоставена от Федералното министерство на правосъдието на

ФР Германия и изискана от настоящия съд по реда на Европейската конвенция от 07.06.1968 г. за обмен на правна информация, разпоредбата на §115, ал.1, изр. първо, т.1-ва от Закона за застрахователния договор /във версията ѝ, валидна към 08.06.2018 г.-датата на процесното ПТП/ предвижда, че трето лице може също да предяви своя иск за обезщетение срещу застрахователя, ако се отнася до застраховка "Гражданска отговорност" за изпълнение на застрахователно задължение, което съществува съгласно закона за задължителното застраховане. Задължението за сключване и поддържане на застраховка "Гражданска отговорност" на МПС произтича от §1 от немския Закон за задължителното осигуряване, както е отразено в предоставената правна информация и съгласно това държателят на МПС или ремарке с редовно местонахождение в Германия се задължава да сключи и поддържа застраховка "Гражданска отговорност" за себе си, собственика на превозното средство и водача на превозното средство за покриване на телесни повреди, имуществени щети и други финансови щети, причинени от ползването на превозното средство. Застрахователят и притежателят на полицата, които са отговорни да изплатят обезщетение, носят солидарна отговорност /§115, ал.1, изр.4 от Закона за задължителното осигуряване/. Освен това, разпоредбата на §844, ал.3 от Германския Граждански Кодекс /ГГК/ предвижда право на обезщетение за преживяло лице. Според тази разпоредба, оцелели близки, които са били в специална лична /тясна/ връзка с убития могат да претендират за изплащане на подходящо парично обезщетение за психическо страдание, причинено от убийството, ако то се основава на незаконно действие по §823 от ГГК или престъпление, водещо до отговорност съгласно германския Закон за движение по пътищата /ЗДП/. Според §7, ал.13 от ЗДП, собственикът на МПС носи отговорност в случай на ПТП за щети, причинени на здравето, живота или имуществото на друго лице, участващо в инцидента, настъпил по време на експлоатацията на моторното превозно средство. Отговорността на собственика на превозното средство съгласно §7, ал.1 от посочения закон се представя като безвиновна отговорност, която има за цел да компенсира вредите, причинени от опасностите, произтичащи от експлоатацията на МПС. Собственикът на МПС е лицето, което ползва МПС от свое име и за своя сметка не само временно и което упражнява властта да се разпорежда с МПС. Когато става въпрос за определяне на собственика, както се сочи в предоставената правна

информация, е без значение на кого е регистрирано превозното средство, на чие име е застраховката “Гражданска отговорност” или кой го притежава. А съгласно §18, ал.1, изр. първо от ЗДП, наред със собственика на превозното средство водачът също носи отговорност при условията на §7, ал.1 ЗДП за увреждания на личността и за имуществени щети, произтичащи от инцидента. Отговорността на водача на превозното средство-за разлика от тази на собственика на превозното средство-се изключва съгласно §18, ал.1, изр. 2 от ЗДП, ако вредата не е причинена по негова вина. Освен изложеното, в §823, ал.1 от ГГК е предвидена обща отговорност за непозволено увреждане, според която всеки, който противозаконно, умишлено или поради небрежност накърни живота, физическата цялост, здравето, свободата, имуществото или друго право на някой друг, също носи отговорност. При тази норма, както се сочи в предоставената правна информация, се касае до отговорност за вина, предпоставките за която в практиката само шофьорът може да реализира.

В конкретния случай, както се посочи по-горе, се установява и не е спорно между страните настъпването на процесното ПТП на датата 08.06.2008 г. на територията на Германия, между Р. и М., вследствие на което е пострадал /получил тежки телесни увреждания/ Г.С.А. като пътник на задната седалка в лек автомобил “Волво В 40” с рег.№\*\*\*, управляван от водача А.Р. и по-късно е починал на датата 13.06.2018 г. в медицинска клиника “Ф.” в Германия. Спорно между страните е по чия вина е настъпило произшествието и по-специално дали то е причинено виновно от лицето А.М.Х. като водач на лек автомобил “О.А.” с рег.№\*\*\*, каквото твърдение ищцата поддържа в исковата молба, а ответникът е оспорил като неоснователно това твърдение с отговора си на исковата молба и продължава да поддържа това оспорване пред настоящата инстанция. В тази връзка по въпросите за механизма на процесното ПТП и причината за настъпване на произшествието са назначени и приети по първоинстанционното дело автотехническа експертиза, изготвена от вещото лице инж. В.В. и комплексна съдебно медицинска и автотехническа експертиза с участието на вещите лица инж.И.И. и д-р Т.П.. В обжалваното решение е кредитирано заключението на комплексната експертиза и тази преценка се споделя от настоящата инстанция, тъй като това заключение е изготвено не само на база представени по делото писмени доказателства /както заключението на в.л.Вълчев/, но и на база данните от изисканото след

изготвяне на първото заключение досъдебно производство, образувано в Германия във връзка с процесното ПТП от 08.06.2018 г. Така от същата комплексна експертиза /и по-точно от автотехническата ѝ част/ става ясно, че механизмът на процесното ПТП е следният:

На 08.06.2018 г., около 14:20 часа на територията на Германия, между Р.Юг и М.-Север, се е движил л.а. "О.А." с рег. №\*\*\*, управляван от А.М.Х., с посока на движение М. и в дясната лента. Скоростта на движение на автомобила към този момент е била около 88 км/ч, а опасната зона за спиране около 72 метра. В същото време и в същата посока, предприемащ изпреварване в съседната лява лента се е движел л.а. "Волво В 40" с рег. №\*\*, управляван от водача А.Р., със скорост на движение около 100 км/ч и опасна зона за спиране около 90 м. Водачката на Опел предприела навлизане в лентата за движение на Волво, където е настъпил удар между дясната страница на Волво и лявата на Опел. Мястото на удара между леките автомобили Опел и Волво е в граници от 4-6 м. преди отлагане на следите от странично плъзгане на гуми и в лентата за движение на лекия автомобил Волво. Мястото на удара отстои на около 38,3 м. преди мерната линия /южно от мерната линия/ и на около 0,4-0,5 м. наляво /западно/ от прекъснатата осева линия на лентите за движение в посока М.. Както се сочи в експертното заключение, към момента на удара лекия автомобил Волво се намира в дясната част и изцяло в лентата си за движение, а лекия автомобил Опел с предна лява ъглова част в лентата за движение на Волво под ъгъл до около 5 градуса. Скоростта на движение на л.а. Волво към момента на удара е била около 100 км/ч, а на Опел около 88 км/ч. Вследствие на удара и закона за изменение на количеството на движение, лекия автомобил Волво придобива кинетичен момент и поради това настъпва загуба за управление от водача и движение към лентата за насрещно движение с отлагане на следи от странично плъзгане на гуми по асфалтовата настилка. Към този момент в лентата за насрещно движение се е движел л.а. "Фолксваген Пасат" с рег. №\*\*\*, управляван от Т.К. със скорост на движение около 90 км/ч и опасна зона за спиране около 74 метра. Към момента на навлизане на л.а. Волво в лентата за движение на Фолксваген, последния се е намирал на около 11,4 м. преди мястото на удара. Настъпил е удар между челната дясна част на л.а. Волво и лявата спрямо посоката му на движение мантинела. Предвид характерните увреждания по мантинелата и челната част на Волво, първоначалния контакт се е реализирал от около 3-4,5 м. южно от

МЛ.Скоростта на л.а. Волво към момента на удара с мантинелата е била около 76 км/ч.Във фаза на последващо движение на Волво,след удара с мантинелата се реализира удар между челната част на Фолксваген и дясната страница на Волво в областта на задната дясна врата и десен калник.Ударът между тях се е реализирал в лявата половина на лентата за движение на Фолксваген,на около 1,8 м. северно от мерната линия /МЛ/,в граници от 0,55 м. до 2,3 м. западно от нея.Надлъжните оси към момента на удара са сключвали помежду си ъгъл близък до 90 градуса,като към момента на удара л.а. Фолксваген е бил с надлъжна ос около 2-3 градуса на ляво спрямо оста на платното за движение,а Волво около 85 градуса спрямо същата ос.Към момента на удара цялата челна повърхнина на Фолксваген е контактувала с дясната страница на Волво,като деформацията на Волво започва на около 0,2-0,3 метра в посока напред,мерено по дясната му страница.Скоростта на движение на Фолксваген към момента на удара с Волво е била около 27 км/ч,а на Волво около 43 км/ч.Вследствие на настъпилото ПТП,возещият се на задната седалка в л.а. Волво-Г.С.А. получава тежки телесни увреждания,изразяващи се в тежка черепно-мозъчна и лицева травма,а също и в тежка гръдна травма и на 13.06.2018 г. почива в клиника “Ф.” вследствие на получената тежка черепно-мозъчна и лицева травма,както е отразено в комплексната експертиза,част съдебномедицинска.

Според експертното заключение техническата причина за настъпване на произшествието е навлизането на лекия автомобил Опел в съседната лента за движение при наличие на движещо се по нея в опасна близост МПС-лекия автомобил Волво.Както се приема в заключението на комплексната експертиза,водачката на лекия автомобил Опел е имала техническата възможност да предотврати настъпването на ПТП,като не навлиза в съседната лента за движение при наличие на движещо се в тази лента и в опасна близост МПС.Водачът на Волво-А.Р.,както се сочи в същото заключение,е нямал техническата възможност да спре след реализиране на удара с лекия автомобил Опел.Идентификацията на движението на автомобила Волво след реализиране на този удар определя движение със загуба на управление от водача.Водачът на Фолксваген-Т.К. също е нямал техническата възможност да предотврати настъпването на ПТП.Той,както е констатирано в заключението на комплексната експертиза,е реагирал своевременно чрез задействане на спирачната уредба,но не е имал техническа възможност да предотврати удара

с лекия автомобил Волво. За последния автомобил, както се сочи в същото заключение, няма данни за наличие на техническа неизправност по него в причинна връзка с настъпването на ПТП.

На база гореизложените обстоятелства, които се установяват чрез заключението на комплексната експертиза, неоспорено от страните и кредитиращо се от съда като компетентно, обосновано и професионално извършено, се налага извода, че процесното ПТП е причинено виновно от водача на участвалия в произшествието лек автомобил "О.А." с рег. №\*\*\*, а именно от А.М.Х., която е посочена като водач на същия автомобил в приложения по първоинстанционното дело протокол за пътнотранспортно произшествие от 09.06.2018 г., изготвен от Дирекция на полицията-Ф.-Полицейски участък Х. /приложен по делото с надлежен превод на български език/. В тази връзка се изясни от експертното заключение, че единствената техническа причина за настъпване на произшествието е навлизането на лекия автомобил Опел в съседната лента за движение при наличие на движещо се по същата лента в опасна близост МПС-лекия автомобил Волво. Също така, за разлика от водача на лекия автомобил Волво и на управляващия лекия автомобил Фолксваген, водачката на лекия автомобил Опел е имала техническата възможност да предотврати настъпването на процесното ПТП, като не навлиза в съседната лента за движение при наличие на движещо се по лентата в опасна близост МПС. В обобщение се налага извода, че същата водачка е извършила противоправно действие, довело до настъпване на процесното ПТП и причиняване смъртта на Г. А., което действие съставлява нарушение на разпоредбата на §7, ал.5 от немския Закон за движение по пътищата, предвиждаща, че във всички случаи лентата за движение може да се сменя, само ако няма опасност за другите участници в движението. В случая това законово правило е нарушено от управляващата лекия автомобил "О.А." с рег. №\*\*\* и в причинна връзка с това е причинено процесното ПТП, респ. последвалата вследствие на него смърт на Г. А.. Поради това е неоснователно поддържаното от ответника твърдение, че не е установено виновното причиняване на процесното ПТП от А.М.Х. като водач на л.а. "О.А." с рег. №\*\*\*. А с оглед извършването на това виновно противоправно деяние, за лицето-извършител е възникнала отговорността по §823, ал.1 от ГГК, предвиждащ обща отговорност за непозволено увреждане, според която всеки, който умишлено или поради небрежност, накърни живота, физическата

цялост, здравето, свободата, имуществото или противозаконно друго право на някому другото, носи отговорност.

Предвид установената вина за настъпване на произшествието на посоченото по-горе лице, ответникът по иска в качеството си на застраховател по застраховка "Гражданска отговорност" за същия автомобил, също носи отговорност за обезщетяване на причинените вследствие на извършеното противоправно деяние вреди, включително и за репарация на неимуществените вреди, претърпени от трети лица. Според предоставената правна информация за приложимото немско право, §115, ал.1, изр.1, т.1 от Закона за застрахователния договор предвижда правото на трето лице да предяви иск за обезщетение срещу застрахователя, ако се отнася до застраховка "Гражданска отговорност" за изпълнение на застрахователно задължение, което съществува съгласно Закона за задължителното застраховане. Задължението за сключване и поддържане на застраховка "Гражданска отговорност" на МПС произтича от §1 от Закона за задължителното осигуряване и съгласно това държателят на МПС или ремарке с редовно местонахождение в Германия се задължава да сключи и поддържа застраховка "Гражданска отговорност" за себе си, собственика на превозното средство и водача на превозното средство за покриване на телесни повреди, имуществени щети и други финансови щети, причинени от използването на превозното средство. В случая няма спор и се установява, както се отрази по-горе, че за лекия автомобил "О.А.", управляван от лицето А.Х. по време на процесното ПТП, е имало сключена застраховка "Гражданска отговорност" с ответното застрахователно дружество към момента на настъпване на произшествието.

Съгласно §844, ал.3, изр. първо от ГГК, оцелели близки, които са били в специална лична /тясна/ връзка с убития могат да претендират за изплащане на подходящо парично обезщетение за психическото страдание, причинено от убийството, ако убийството се основа на незаконно действие по §823 от ГГК или престъпление, водещо до отговорност съгласно ЗДП. В случая е налице причинена смърт на лице в резултат на горното ПТП и ищцата търси обезщетение от застрахователя за причинени ѝ неимуществени вреди вследствие на тази смърт, твърдейки че е живяла със загиналото лице-Г. А. на семейни начала. Предвид разпоредбата на §844, ал.3 от ГГК, за да се приеме, че тя разполага с материалноправна легитимация по предявения от нея

иск,следва да е установено,че тя е имала специална лична /тясна/ връзка с посоченото лице,загинало вследствие на процесното ПТП.Според предоставената правна информация,специалната лична близка връзка се предполага,ако оцелелият роднина е съпругът,партньор в живота /от същия пол/,родител или дете на убитото лице /§844,ал.3,изр. 2 ГГК и §10,ал.3,изр. 2 ЗДП/.За други хора,както се сочи в предоставената правна информация,като например в случай на извънбрачно съжителство,преживелият близък на загинало при ПТП лице трябва да докаже защо по изключение между двамата е налице специална лична близка връзка.Това означава да се докаже,че реално от двете лица е изживяна такава обща помежду им социална връзка,която е особено близка,т.е. нейната интензивност е значително по-висока от тази на обичайните връзки в социалната сфера /като напр. приятелство и връзка между по-далечни роднини/ и съответства на това, което обикновено съществува между съпрузи,партньори в живота /еднополови/ или родители и деца.

В конкретния случай от показанията на разпитаните в първоинстанционното производство свидетели Д.А. /съсед на ищцата/ и Т.Т. /леля на ищцата/,се установява,че ищцата Б. Т. и Г. А. са живеели заедно в нейната къща от около 4-5 години преди пътния инцидент,без да имат сключен граждански брак,а преди съвместното им съжителство се познавали още от ученическите години и /според показанията на св.Т./Установява се още,че двамата много добре се разбирали,добре се отнасяли един към друг,много добре си живеели заедно,били в добри отношения помежду си и не е имало случаи да се карат пред свидетелите,както сочат последните.Понякога пътували до Германия за кратко време и пак се връщали в България.Г.,както сочи дв. Т.,работел в “А.”-К. и осигурявал финансово двамата с ищцата.Същата много тежко понесла смъртта на Г.,плачела за него,спряла да се храни,затворила се в себе си,а преди това тя била весел човек /според показанията на св. Т.,отслабнала много,ходела често на гроба му с тази свидетелка и според показанията на последната ищцата все още /преценено към момента на разпита на свидетелката,извършен в съдебното заседание на 18.10.2022 г./ не е преодоляла мъката си по Г.,говорела постоянно за него,плачела и била наредила негови снимки в дома си,а когато свидетелката й казвала да махне тези снимки,ищцата й казвала,че не може да направи това.Според същата свидетелка,ищцата след смъртта на Г. живеела сама,само

от време на време внуците ѝ идвали да ѝ помагат,нищо не я радвало и не искала да чуе за друг мъж.

Предвид така установените факти чрез събраните в първоинстанционното производство гласни доказателства, въззивният съд достига до извода,че ищцата се явява материалноправно легитимирана да претендира обезщетение от смъртта на починалия Г. А..От същите доказателства,коментирани по-горе,се установява,че ищцата и загиналият вследствие на процесното ПТП Г. А. са живели на семейни начала в общо домакинство в дома на ищцата и двамата са били възприемани от свидетелите като съпрузи,макар да не са имали сключен граждански брак.Установеното фактическо съжителство на семейни начала за период от 4-5 години преди смъртта на Г. настоящият съд възприема като трайно такова,като този извод не се повлиява от обстоятелството,че е имало кратки периоди /според св. Т./,в които двамата са пътували до Германия.При твърдение за фактическо съпругеско съжителство е необходимо установяване на трайна връзка,заклучаваща се в общо домакинство,независимо от местоживеенето на лицето,както и поддържане на общност на отношения от материален и нематериален характер,съвместна грижа на лицата едно за друго,когато съжителстват само двете лица и нямат деца.В случая се установява,че ищцата и Г. А. в протежение на повече от 4 години преди смъртта на последния са поддържали връзка,основана освен на емоционална близост и разбирателство,но още и на общ стремеж на двамата за осигуряване на средства за семейството,на обща грижа един за друг и на общо домакинство.Всичко това обосновава извод,че между ищцата и А. е съществувала специална трайна лична връзка,наподобяваща връзката,която обикновено съществува между двама съпрузи.Затова следва да се приеме,че ищцата е материалноправно легитимирана да претендира обезщетение за претърпените от нея неимуществени вреди от смъртта на Г. А.,а направеният от първоинстанционния съд извод за липса на такава легитимация е неправилен и не се споделя от настоящата инстанция.

Относно размера на обезщетението за неимуществени вреди въззивният съд приема следното:

Между страните е налице спор дали това обезщетение следва да се определи съобразно установения с нормата на чл.52 от ЗЗД принцип на

справедливост или за определяне на същия размер е приложимо германското материално право. По-горе съдът изложи съображения за приложимостта на последното право в отношенията между страните по разглеждания граждански иск. Същото право е приложимо и при определяне на размера на обезщетението. В тази насока съдът съобразява следното:

Съгласно разпоредбата на чл.16 от Регламент Рим II, повелителните норми на правото на съда имат приоритет пред нормите на приложимото към извъндоговорните задължения право. При тази уредба, ако се приеме, че чл.52 от ЗЗД като основен принцип в българското право е повелителна норма по смисъла на чл.16 от посочения регламент, тя би изключила приложението на германското право. В това отношение следва да се има предвид решение от 05.09.2024 г. по дело C-86/23 на СЕС, с което е прието, че чл.16 от горния регламент следва да се тълкува в смисъл, че национална разпоредба, която предвижда, че обезщетението за неимуществени вреди, претърпени от близките роднини на починало при ПТП лице, се определя от съда по справедливост, не може да се счита за “особена повелителна норма” по смисъла на този член, освен ако разглежданото правно положение има достатъчно тясна връзка с държавата-членка на сезирания съд, когато въз основа на подробен анализ на текста, общата структура, целите и контекста на приемането на тази национална разпоредба сезираната юрисдикция констатира, че нейното зачитане се счита от решаващо значение в рамките на правния ред на тази държава-членка, тъй като преследва цел за защита на съществен обществен интерес, която не може да бъде постигната чрез прилагане на правото, определено съгласно член 4 от регламента.

В мотивите на решението са посочени подробно въпросите, на които следва да бъде даден отговор, за да се прецени дали чл.52 от ЗЗД е особена повелителна норма, дерогираща прилагането на чуждото право съгласно чл.4 от Регламента. Сред тях са въпросите дали предоставеното за разглеждане от националния съд правно положение е достатъчно тясно свързано с държавата членка на сезирания съд; дали националната норма може да бъде квалифицирана като “особена повелителна норма” по смисъла на чл.16 от Регламент Рим II, което понятие е идентично с понятието “особена повелителна норма” по смисъла на чл.9 от Регламент Рим I; дали прилагането на разпоредбата на чл.52 ЗЗД е обосновано от особено важни причини, които отразяват обществени интереси, считани за съществени в българския правен

ред;дали прилагането на германското право позволява да се постигне целта за защита на съществения обществен интерес,който чл.52 от ЗЗД цели да гарантира.

Настоящият съдебен състав счита,че чл.52 от ЗЗД не е особена повелителна норма по смисъла на чл.16 от Регламент Рим II.На първо място не може да се приеме,че предоставеното за разглеждане правно положение е достатъчно тясно свързано с България.Касае се за претенция за обезщетение по застраховка “Гражданска отговорност” за МПС за пътнотранспортно произшествие,настъпило в Германия,причинено от автомобил с немска регистрация,като в Германия е установено и застрахователното дружество,там според данните по делото е установен и делинквента.Обстоятелството,че се претендира обезщетение от лице,което е български гражданин и с местоживееене в България,не е основание да се приеме наличие на достатъчно тясна връзка на случая с българската държава.Да се приеме обичайното местопребиваване на претендиращия обезщетение като критерий за наличие на такава връзка,означава да се третираат косвено пострадалите с местоживееене в различни държави по различен начин и обезщетенията да се определят при различни условия,доколкото съгласно чл.11,§1,б.”б” от Регламент (ЕС) №1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета относно компетентността,признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела те разполагат с възможността на предявят своите претенции в държавите по своето местоживееене.

Нормата на чл.52 от ЗЗД не може да бъде приета за особена повелителна норма по смисъла на чл.16 от Регламент Рим II поради това,че тя въвежда принципа на справедливост при определяне на размера на обезщетението за неимуществени вреди на конкретни лица,в конкретни ситуации.С оглед на това тя не може да бъде приета като норма,чието зачитане България смята,че е от решаващо значение за гарантиране на нейните обществени интереси като политическа,социална или икономическа организация до такава степен,че да е приложима във всяка ситуация,респ. че прилагането ѝ да е абсолютно необходимо,за да се защитят съществените интереси в контекста на конкретния случай.Още повече,че в германското право е предвидено справедливо обезщетение на същите вреди,така че и двете национални правни уредби се основават на принципа на справедливост.

По тези съображения съдът счита, че в случая в отношенията между страните по спора е приложимо германското материално право при определяне размера на обезщетението за неимуществени вреди и че при определяне на този размер не намира приложение нормата на чл.52 от ЗЗД, тъй като не може да се използва дерогацията, предвидена в чл.16 от Регламент “Рим II”.

Процесната искова претенция, както се отрази в настоящото решение, е основана на разпоредбата на §844, ал.3, изр. първо от ГГК /в сила от 22.07.2017 г./, която предвижда изплащане на “подходящо парично обезщетение”. В получената правна информация по реда на Европейската конвенция за обмен на правна информация, е изложено, че размерът на подходящото обезщетение следва да бъде определян в отделните случаи от страна на съда и че в правителствен проект за въвеждане на претенция за обезщетяване на преживяло лице /Бундестаг бр.18/11397, стр.11/ се дава сума от 10 000 евро за щети от шок, причинени от убийството на близък роднина, която съдилищата би следвало да присъждат като средно обезщетение за изтърпени болки и страдание. От изложеното в предоставената правна информация следва, че е възможно посочената сума да представлява ориентировъчна величина и по отношение на претенцията за обезщетение на оцелели роднини, но с уточнението, че обезщетението за оцелелите роднини за разлика от обезщетението за неимуществени вреди поради настъпил шок при смъртта на близък роднина, предполага да не е налице увреждане на здравето-такова обезщетение следва да смекчи моралното страдание, което не достига до посочения праг и за избягване на противоречия при преценката следва присъдената на оцелялото лице в отделния случай сума принципно да остава назад спрямо онази, която би му се полагала, ако претърпяното от него морално страдание би имало качеството на увреждане на здравето.

От гореизложеното става ясно, че германската правна уредба прави разлика между обезщетение за шок от смъртта на близко лице и обезщетение на оцелял роднина, като първото се присъжда при по-висока степен на накърняване на неимуществената сфера на пострадалия-да е налице увреждане на здравето вследствие смъртта на близко лице, а второто не изисква този праг да е достигнат. Сумата от 10 000 евро е посочена като средна величина за обезщетение на вреди от шок, т.е. при наличие на по-висок интензитет на засягане на увреденото лице.

Предвид установеното по делото отражение на случилото се с Г. А. върху емоционалния свят на ищцата Б. Т. съобразно събраните и коментирани по-горе свидетелски показания,настоящият съдебен състав намира,че размерът на дължимото на ищцата обезщетение за неимуществени вреди от смъртта на Г. следва да бъде определено като такова за оцелял роднина,а не като обезщетение при шок от смъртта на близък роднина,тъй като не се установява преживяното от ищцата вследствие на тази смърт да е довело до увреждане на здравето ѝ.От показанията на св. Т. става видно,че новината за процесното ПТП и впоследствие-за смъртта на Г. А.,е застигнала ищцата в момент,когато тя се е лекувала от физическо заболяване,но явно става въпрос за съществувало отпреди това заболяване,без то да има връзка с преживяния стрес от посочената смърт и без да са налице данни за влошаване на същото заболяване вследствие на емоционалните и психически преживявания на ищцата поради тази смърт.

Съобразявайки гореизложеното и след отчитане на доказаното причиняване на психически страдания на ищцата вследствие смъртта на Г. А.,на факта,че с него ищцата е имала установена близка и пълноценна връзка,както и при отчитане на внезапната смърт на последния и при съобразяване на общественото разбиране за справедливост в относимата материалноправна норма,тълкувана в издирената по делото практика на немските съдилища,настоящият състав намира,че обезщетението за неимуществени вреди на ищцата следва да бъде определено в размер от 20 000 лв.,който размер съдът намира,че се явява уместен,адекватен и съобразен с наличните по делото данни за практиката на съдилищата във ФРГ относно подобни случаи и правоотношения.

Ответникът е заявил в отговора си на исковата молба,при условие на евентуалност,възражение за съпричиняване на вредоносния резултат от пострадалия Г.С.А.,твърдейки че същият е пътувал в л.а. „Волво“ без поставен предпазен колан, с което е допринесъл за настъпилите травми, довели до смъртта му.Това възражение е неоснователно,тъй като се установява от заключението на комплексната съдебно медицинска и автотехническа експертиза,че към момента на настъпване на процесното ПТП А. е бил с поставен обезопасителен колан.Междувпрочем,същото възражение не се поддържа от ответника в подадения от него отговор на въззивната

жалба. В крайна сметка, налага се извод, че определеното от съда и дължимо на ищцата обезщетение за неимуществени вреди не следва да бъде намалявано поради принос на пострадалия за настъпване на вредоносния резултат, какъвто принос не се доказва в настоящото исково производство.

По отношение началния момент на лихвата за забава върху дължимото обезщетение следва да бъде съобразена разпоредбата на §106 от немския Закон за застрахователния договор /във версията валидна към 08.06.2018 г./, според който параграф застрахователят следва да изплати обезщетение на увредените лица в срок от две седмици от уведомяването, като размерът на лихвата е определен от §288, ал.1 от ГГЗ-пет процентни пункта над основния лихвен процент, определен от германското законодателство.

Видно от писмо с изх. №1958 от 09.03.2020 г. на “ЗАД “Булстрад Виена Иншурънс Груп”” АД-гр.София в качеството му на представител за уреждане на претенции за България на немския застраховател-ответник по процесния иск, е била регистрирана застрахователна преписка при посоченото дружество с посочения в писмото номер въз основа на молба с вх. №1024 от 04.03.2020 г., с която от ищцата Б. Т. е била отправена застрахователна претенция. Именно датата на тази молба-04.03.2020 г. следва да се приеме като дата, на която ответника-застраховател е бил уведомен за застрахователното събитие-процесното ПТП, като се има предвид, че със същата молба ищцата е отправила претенция пред застрахователя /чрез дружеството-негов представител за уреждане за застрахователни претенции в България/ за изплащане на застрахователно обезщетение. Предвид изложеното се налага и извода, че от датата 04.03.2020 г. е започнал да тече 14-дневния срок за изплащане на подходящо обезщетение от застрахователя, а след изтичане на този срок на датата 18.03.2020 г. застрахователят е изпаднал в забава и дължи законна лихва върху обезщетението, считано от датата 19.03.2020 г. Затова съдът приема последната дата като начален момент на начисляване на законната лихва върху дължимото на ищцата обезщетение за неимуществени вреди. Ето защо дължимата главница от 20 000 лв. следва да се присъди на ищцата ведно със законна лихва, считано от датата 19.03.2020 г. до окончателното плащане, а за периода 16.06.2018 г.-18.03.2020 г. /вкл. претенцията на ищцата за законна лихва е неоснователна.

В обобщение, предвид всичко изложено по-горе, процесната въззивна

жалба е частично основателна и обжалваното първоинстанционно решение следва да се отмени като неправилно в частта, с която предявеният от ищцата осъдителен иск е отхвърлен до размера от 20 000 лв., ведно със законната лихва върху тази сума, считано от датата 19.03.2020 г. до окончателното ѝ изплащане, като вместо това ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищцата обезщетение в размер на 20 000 лв. за причинените ѝ неимуществени вреди-болки и страдания от смъртта на Г.С.А., настъпила в резултат на ПТП от 08.06.2018 г., причинено на територията на Германия, ведно със законната лихва върху тази сума, считано от датата 19.03.2020 г. До окончателното ѝ изплащане.

В останалата обжалвана част, с която процесният иск е отхвърлен над сумата от 20 000 лв. до пълния претендиран размер от 150 000 лв.-частичен иск от 200 000 лв., както и в частта, с която акцесорна претенция за законна лихва е отхвърлена за периода от 16.06.2018 г. /като начална дата на исковия период на същата претенция/ до датата 18.03.2020 г. включително, първоинстанционното решение следва да се потвърди като правилно.

За разноските:

Съобразно уважената част от иска и обстоятелството, че ищцата /настояща жалбоподателка/ е освободена от заплащане на ДТ, ответникът на основание чл.78, ал.6 от ГПК следва да бъде осъден да заплати в полза на държавата, по бюджета на съдебната власт, държавна такса за първоинстанционното производство в размер на 800 лв. и държавна такса за въззивното производство в размер на 400 лв.

Имайки предвид уважената, респ. отхвърлена част от иска, следва да бъде отменено обжалваното решение в частта, с която ищцата Б. Т. е осъдена да заплати на ответника разноски по делото над размера от 11472,41 лв. до присъдения размер от 13 237,40 лв.

Съобразно на уважената част от иска ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищцата сумата от 342 лв. разноски за първоинстанционното производство.

Разноски на жалбоподателката за въззивното производство не следва да се присъждат, тъй като няма доказателства такива да са извършени от нея.

Отново при съобразяване на уважената част от иска ще следва ответникът да бъде осъден да заплати на адв. П. К. за оказана безплатна

адвокатска защита на ищцата в първоинстанционното производство сумата от 2500 лв. адвокатско възнаграждение по чл.38,ал.2 във вр. с ал.1,т.2 от ЗА,както и сумата от 2000 лв. адвокатско възнаграждение на същото основание за оказана безплатна адвокатска защита на жалбоподателката във въззивното производство по настоящото въззивно дело,като размера на възнаграждението бе определен от съда съобразно фактическата и правна сложност на делото в съответната инстанция и извършените в съответното производство правни действия от пълномощника-адвокат на ищцата.

Жалбоподателката дължи на въззиваемия разноси за въззивната инстанция съобразно на отхвърлената част от иска й.Същата,чрез пълномощника й адв. К.,е заявила възражение за прекомерност на претендираното от въззиваемия адвокатско възнаграждение,което съобразно представените доказателства по настоящото дело,е в размер на 9059,40 лв.,платено по банков път.Настоящият съд счита това възражение за основателно,съобразявайки фактическата и правна сложност на делото пред въззивната инстанция и обстоятелството,че в това производство не са събрани нови доказателства,а единствено информация за приложимото спрямо случая немско право и осъществената от адвоката на въззиваемия защита е основана на възражения и аргументи,заявени и поддържани и в първоинстанционното производство,макар съдът да не игнорира факта,че се касае за активна и своевременно извършена защита от процесуалния представител на въззиваемия.Предвид изложеното съдът счита,че заплатеното от въззиваемия адвокатско възнаграждение подлежи на намаляване на основание чл.78,ал.5 от ГПК,а при зачитане на решението от 25.01.2024 г. на СЕС по дело С-438/22 г.,визираното в същата разпоредба ограничение в размера,до който може да бъде намалено адвокатското възнаграждение,не следва да се прилага.Като краен резултат въззивният съд счита,че адвокатското възнаграждение,платено от въззиваемия,следва да бъде намалено до размера от 5000 лв.Предвид това и съобразявайки отхвърлената част от иска /респ. частта,в която се потвърждава отхвърлителното решение на първата инстанция по предявения срещу въззиваемия иск/ и като отчита размера на останалите направени от въззиваемия разноси за въззивното производство съгласно представения от него списък по чл.80 от ГПК и представените в тази насока доказателства за извършването на същите разноси,на въззиваемия следва да бъдат присъдени разноси за въззивното

производство в общ размер на сумата от 5 755 лв.,заплащането на която сума следва да се възложи в тежест на жалбоподателката.

Мотивиран от гореизложеното Пловдивският апелативен съд

## **РЕШИ:**

ОТМЕНЯ решение №225 от 06.07.2023 г.,постановено по т.д.№1264/2021 г. по описа на Окръжен съд-Стара Загора,в частта,с която предявения от Б. Н. Т. с ЕГН \*\*\*\*\* против “НУК-\*\*\* АГ” /”Х.-К. А.Ф.”АД/,ФР Германия, К., \*\*\*\* /чрез представителя му за уреждане на претенции ЗАД „Булстрад Виена Иншурънс Груп“ АД, гр. София/ иск за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди-болки и страдания от смъртта на Г.С.А.,настъпила вследствие на ПТП от 08.06.2018 г.,е отхвърлен до размера от 20 000 лв.,ведно със законната лихва върху тази сума,считано от датата 19.03.2020 г. до окончателното ѝ заплащане,КАТО ВМЕСТО ТОВА ПОСТАНОВЯВА:

ОСЪЖДА ”Х.-К. А.Ф.”АД /“НУК-\*\*\* АГ”/,Федерална република Германия,К.,\*\*\*\*,Б.,със съдебен адрес: \*\*\*-Адвокатско дружество “К.И. и Я.Н.”,да заплати на Б. Н. Т. с ЕГН \*\*\*\*\* от \*\*\*,със съдебен адрес: гр.К., ул.”\*\*\*-адв. П. К.,сумата от 20 000 лв. /двадесет хиляди лева/,представляваща застрахователно обезщетение за претърпените от ищцата неимуществени вреди-психически болки и страдания от смъртта на Г.С.А.,настъпила вследствие на пътнотранспортно произшествие,станало на датата 08.06.2018 г. на територията на ФР Германия,ведно със законната лихва върху тази сума,считано от датата 19.03.2020 г. до окончателното ѝ изплащане,както да ѝ заплати и сумата от 342 лв. /триста четиридесет и два лева/ разноски за първоинстанционното производство съобразно на уважената част от иска.

ПОТВЪРЖДАВА решение №225 от 06.07.2023 г.,постановено по т.д. №1264/2021 г. по описа на Окръжен съд-Стара Загора,в частта,с която предявения от Б. Н. Т. с ЕГН \*\*\*\*\* против “НУК-\*\*\* АГ” /”Х.-К. А.Ф.”АД/,ФР Германия, К., \*\*\*\* /чрез представителя му за уреждане на претенции ЗАД „Булстрад Виена Иншурънс Груп“ АД, гр. София/ иск за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди-болки и страдания от смъртта на Г.С.А.,настъпила вследствие на ПТП от 08.06.2018 г.,е отхвърлен

над сумата от 20 000 лв. до предявения размер от 150 000 лв.,частичен от 200 000 лв.,ведно със законната лихва върху тази разлика,считано от 16.06.2018 г. до окончателното ѝ изплащане,както и в частта,с която акцесорна претенция за законна лихва е отхвърлена за периода от 16.06.2018 г. /като начална дата на исковия период на същата претенция/ до датата 18.03.2020 г. включително.

ОТМЕНЯ решение №225 от 06.07.2023 г.,постановено по т.д. №1264/2021 г. по описа на Окръжен съд-Стара Загора,в частта,с която Б. Н. Т. с ЕГН \*\*\*\*\* е осъдена да заплати на “HUK-\*\*\* AG” /”Х.-К. А.Ф.”АД/,ФР Германия, К., \*\*\*\* /чрез представителя му за уреждане на претенции ЗАД „Булстрад Виена Иншурънс Груп“ АД, гр. София/ разноси по делото над размера от от 11 472,41 лв. до присъдения размер от 13 237,40 лв.

ОСЪЖДА ”Х.-К. А.Ф.”АД /“HUK-\*\*\* AG”/,Федерална република Германия,К.,\*\*\*\*,Б.,със съдебен адрес: \*\*\*-Адвокатско дружество “К.И. и Я.Н.”,да заплати на адвокат П. К. от САК сумата от 2500 лв. /две хиляди и петстотин лева/ адвокатско възнаграждение по чл.38,ал.2 във вр. с ал.1,т.2 от Закона за адвокатурата за оказана безплатна адвокатска защита на ищцата в първоинстанционното производство по т.д.№1264/2021 г. по описа на ОС-Стара Загора и сумата от 2000 лв. /две хиляди лева/ адвокатско възнаграждение на същото основание за оказана безплатна адвокатска защита на жалбоподателката във въззивното производство по възз.т.д.№564/2023 г. по описа на Апелативен съд-Пловдив.

ОСЪЖДА ”Х.-К. А.Ф.”АД /“HUK-\*\*\* AG”/,Федерална република Германия,К.,\*\*\*\*,Б.,със съдебен адрес: \*\*\*-Адвокатско дружество “К.И. и Я.Н.”,да заплати в полза на държавата,по бюджета на съдебната власт,държавна такса за първоинстанционното производство в размер на 800 лв. /осемстотин лева/,както и държавна такса за въззивното производство в размер на 400 лв. /четиристотин лева/.

ОСЪЖДА Б. Н. Т. с ЕГН \*\*\*\*\* от \*\*\*,със съдебен адрес: гр.К., ул.”\*\*\*-адв. П. К.,да заплати на ”Х.-К. А.Ф.”АД /“HUK-\*\*\* AG”/,Федерална република Германия,К.,\*\*\*\*,Б.,със съдебен адрес: \*\*\*-Адвокатско дружество “К.И. и Я.Н.”,сумата от 5 755 лв. /пет хиляди седемстотин петдесет и пет лева/ разноси за въззивното производство по възз.т.д.№564/2023 г. по описа на Апелативен съд-Пловдив.

Решението подлежи на обжалване пред ВКС в едномесечен срок от

връчването му на страните.

**Председател:** \_\_\_\_\_

**Членове:**

1. \_\_\_\_\_

2. \_\_\_\_\_